

Arvid Lindman: Tal vid invigningen av Medborgarskolan å Gimo 1935

Talare

Arvid Lindman
Politiker

Datum

19 maj 1935

Levande konservatismDet är ett gammalt önskemål som förverkligas, då högern i dag kan taga i anspråk det egna hem för den konservativa studie- och bildningsverksamheten, som retts här å Gimo. Sedan mer än 25 år tillbaka har högerns riksorganisation Allmänna Valmansförbundet bedrivit en omfattande kursverksamhet i syfte att fördjupa sina medlemmars insikter i medborgerliga ämnen och göra dem väl skickade att i det allmänna livet vittna om och verka för högerns nationella strävanden. Tidigare voro dessa kurser förlagda till huvudstaden; sedermera flyttades de ut i landet och hava haft formen dels av kortare s.k. upplysningskurser, vanliga tillgängliga även för utomstående, dels av längre studie- och instruktionskurser för särskilt utsedda deltagare. Sedan verksamheten bland kvinnorna under Centrala Kvinnorådets energiska och målmedvetna ledning tagit ökad omfattning, förnamn snart behovet av en för kvinnorna särskild kursverksamhet, och så småningom tillkom Högerns kvinnliga medborgarskola, vilken under senare år haft dels regelbundna sommarkurser, i allmänhet förlagda till Ulfåsa slott i Östergötland, dels kortare vinterkurser i Stockholm. Tillkomsten av en högerns egen ungdomsrörelse i när och förtrolig samverkan med den äldre högerorganisationen har ytterligare ökat behovet av studie- och utbildningsmöjligheter och därmed av ett centrum för denna verksamhetsgrad. Det är ett sådant centrum vi nu ha fått här å Gimo.

Traditioner som förplikta

Tanke på en högerns medborgarskola är, som jag sade, icke ny. Den fördes fram och dryftades livligt redan för omkring 20 år sedan, men kunde då av flera skäl icke förverkligas. Flera andra sammanslutningar hava sedan länge sina särskilda studiehem och utbildningsanstalter, vilka för dem ha varit av utomordentligt värde; jag behöver bara nämna Sigtuna, Brunnsvik och Wendelsberg, för att det skall vara uppenbart för var och en vad det kan betyda för en folklig rörelse, den må ha politiska eller rent ideella mål sig föresatta, att kunna under eget tak taga

emot kunskapstörstande unga människor för att handleda dem vid sökandet efter ökat vetande, vidgade perspektiv, fördjupad insikt om lagar och sammanhang i mänsklig och medborgerlig sammanlevnad.

Om det sålunda gläder oss att se de gamla tanken på en högerns medborgarskola förverkligad, så gläder oss icke mindre det sätt, varpå detta kunnat ske. Att Gimo gamla herrgård kunnat förvärvas för ändamålet och att skolan sålunda får sin förläggning till en i många hänseenden märklig svensk kulturbygd - nära den svenska odlingens hjärta - fyller oss med särskild tillfredsställelse. Själv har jag tillbragt min första ungdomstid i denna trakt, å det närbelägna Österby bruk, och bevarar från den tiden de starkaste intryck av bygden och dess befolkning. I den förnämliga kretsen av uppländska bruksegendomar intar Gimo av gammalt en central plats. Lång är raden av de arbetets män och kvinnor, som här haft sin sysselsättning och utkomst alltifrån den tid i början av 1600-talet, då de första hyttorna anlades, genom växlande företagsformer och under olika ledning. Mäktig är mängden av de ur jordens innandömen hämtade skatter, som från det närbelägna Dannemora forslats hit och här under århundraden förädlats, liksom de rikedomar, som hämtats ur skogarna och jorden. Det är mitt hopp och min fasta förvisning, att i den idéernas vapensmedja, som nu förlagts till Gimo gamla bruksgård, de nya smederna skola veta att hålla de gamla i ära genom att hedra arbetet, denna det mänskliga framåtskridande mäktigaste hävstång.

Tack för god hjälp!

Det har varit ett betydande arbete med att få vår medborgarskola i ordning sådan som den nu står. Det har emellertid underlättats genom storartat tillmötesgående från meningsfränder här i Gimo. Det är mig en stor tillfredsställelse att här i dag få rikta ett tack till disponenten Thorstensson och till byggmästare Larsson. Disponenten Thorstenssons intresse för iordningställandet av Gimo herrgård för dess ändamål har ådagalagts på mångfaldiga sätt. Och byggmästare Larsson har verkligen varit outtröttlig i att hjälpa till med råd och dåd. Även från brukets tjänstemän och från direktör Forsmark har vårt arbete endast mötts med förståelse och välvilja. Jag tackar alla dem här i Gimo, som redan från början visat sig som vår medborgarskolas vänner.

Ett särskilt ord skulle jag vilja säga till representanterna för den släkt, som under

130 år haft sitt hem å Gimo, släkten Reuterskiöld. Jag förstår mer än väl, att det skall kännas vemodigt och smärtsamt att se det gamla hemmet övergå i främmande händer och tagas i anspråk för nya ändamål. Dock vågar jag tro, att det för de förutvarande ägarna skall vara en hugnad att veta, att deras gamla hem skall förvaltas med all möjlig pietet och att den verksamhet, som skall bedrivas inom dess väggar, ställes helt i samhällets och fosterlandets tjänst.

Medborgarskola - medborgarhem

Till dem som koma att planlägga och leda verksamheten vill jag uttala de bästa välönskningar. Jag känner, att de äro medvetna om uppgiftens storhet och förpliktande innebörd. Att handleda andra är alltid förbundet med stort ansvar. Att handleda dem, som skola skickliggöras för sin medborgerliga gärning, ställer stora krav på insikter, sann medborgaranda och socialt tjänaresinne. Jag vet, att dessa förutsättningar äro förhanden och att vi därför våga lita på att Gimo skall bli icke bara en medborgarskola utan ett medborgarhem i anda och sanning.-

Till den första uppsättningen av kursdeltagare, vilken just nu dragit in på Gimo, riktar jag en särskild välkomsthälsning. Må Er vistelse här ge rikt utbyte, vidga blicken, förmera kunskaperna, stålsätta svärdet, med vilket idéernas kamp skall föras. Glömmen framför allt icke att hålla svärdet blankt! Större än att övervinna en motståndare är att vinna honom. Den strid vi föra är en strid icke mot människor utan mot idéer, strömningar och strävanden i samhällslivet. Låt aldrig striden färgas av det personligas bitterhet! Dem vi strida med om idéer, principer, samhällssystem och styrelseideal äro våra landsmän, söner av samma gamla fria svenska samhälle. Mellan striderna stå vi vid varandras sida i arbetet för detta lands utveckling och förkovran. I farans och nödens stund dela vi ansvaret för dess frihet och bestånd. Låt oss hjälpas åt att höja de oundvikliga meningsmotsättningarna över krassa beräkningar och klasspolitisk trångsynthet!

Rådfråga Ditt folks historia!

Skulle jag i övrigt våga uttala några önskemål rörande arbetets bedrivande här i högerns medborgarskola, så skulle det vara, att Ni må bygga den erfarenhetsmässigt lagda grunden. Unga människor ro mindre än vi äldre benägna att godtaga de resultat, vartill andra ha kommit; jag vet det, och det är icke min mening att binda Er vid några en gång för alla fastslagna dogmer. Tvärtom, det ärliga, grundliga sanningssökandet skall, hoppas jag, här finna fristad och

hemvist. Men i sökande efter sanningen och den rätta leden är det tryggt att veta, att många ha gått vägen förut, burit på samma tankar, brottats med samma problem. Vårt svenska folk har under sin långa vandring genom skiftande öden hunnit att samla en anseelig fond av erfarenhet. Uppsök den! Forska i Ditt folks förflutna, lär känna det i dess historia! Den ger anvisning och vägledning. Se hur det svenska rättssamhället vuxit fram, hur enhetsverket fullbordats och Sveriges rike blivit till! Följ dess vardandes vedermödor fram till den dag, då de stolta orden kunde uttalas, icke långt härifrån, att ”nu är Sverige vordet en man och alla hava vi en Gud”! Gack vidare och märk hur efter tider av varandra avlösande ytterlighetssystem vårt nuvarande styrelseskick så småningom kommer till, fördjupas och befästs i folkets eget medvetande under en lång period av yttre fred och inre kraftutveckling!

Frihet och rätt

Det är i hägnet av nationell frihet och självbestämningssätt som hela denna utveckling ägt rum. Rikets oberoende står också först i den svenska konservatismens program. Det är det största och förnämsta, det utan vilket allt annat är att akta för intet. Jag hoppas, att det skall blåsa en frisk och härdande nordan genom de ärevördiga trädkronorna i Gimo slottspark, att de blågula dukarna skola vecklas ut av förliga svenska vindar. Men friheten utåt skall äga sin motsvarighet inåt i frihet till person, tanke, egendom och näringsutövning. Frihet och rätt - de två framstå för oss såsom så oupplösligt förbundna med varandra också ovillkorliga förutsättande varandra, att vi icke kunna medverka till och taga medansvar för en ordning, som förlämnar rättslig sanktion åt ofriheten, satt i system.

Levande konservatism

Det är konservatismens plikt, på samma gång dess privilegium - vår förstfödslo-rätt, skulle jag vilja säga, i det stora svenska medborgarhemmet - att vaka över att fädernearvet inte förfäres. Men ock över att dess rika pund icke nedgrävas, utan brukas till att förvärva nya pund, till arvets berikande. Vår konservatism är en levande konservatism. I nuet, för framtiden hämtar den ledning ur den historiska erfarenheten. Må då denna skola, den förnämliga gamla kulturbygd, till vilken den blivit förlagd, de gångna arbetsfyllda seklernas manande vittnesbörd, den levande, av framtidstro och framtidshopp uppfyllda medborgaranda, som här skall taga sin boning - må allt detta samverka till att

göra Gimo till en den svenska konservatismens högborg, från vilken skaror av svenska kvinnor och män skola utgå, rustade och redo att ställa sig till fosterlandets förfogande i tjänaresinne och medborgerlig ansvarskänsla.

Taggar

1930-tal, 1935, Man

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/arvid-lindman-tal-vid-invigningen-av-medborgarskolan-a-gimo-1935>